

Haagse Vogelbescherming

Jaarverslag 2020

Ereleden

Dr. A. Schierbeek; P. Meyburg; Dr. Ir. J.E. Carrière; S.G.A. Doorenbos; J.P. Strijbos; H. van Dongen; W.M. Lans; A. van der Laan; J. Rijnveld; H.G. Bolten; mevr. F.J. Bolten-Hinrichs; A.J. Renes; M.H. de Groot; mevr. M.A. de Groot-van Hoogezand (allen overleden).
F.H.C. Hoogerhoud (sinds 1999)
T.P.J. Loorij (sinds 2010)

Bestuur per 31-12-2020

Hans Elders (voorzitter)
Jeroen Melcherts (secretaris)
Rob de Jong (penningmeester)
Rogier Mos (lid)
Frits IJzendoorn (lid)
John Woudstra (lid)

Postadres Haagse Vogelbescherming (HVB)

Heliotrooplaan 15, 2555 MA Den Haag

Ledenadministratie

Rob de Jong
e-mail: hvbledenadm@gmail.com

Contributie

leden € 15,- per jaar
jeugdleden tot 18 jaar gratis
lidmaatschap voor het leven: eenmalig € 250,-
IBAN: NL49 INGB 0000 2752 00

Alarmnummers milieuzaken

Voor spoedeisende zaken als kappen en snoeiwerkzaamheden in de broedtijd

Den Haag noord en centrum:

Adri Remeeus, T: 06 - 53 425 602

Den Haag zuidwest:

Ruud van der Waard, T: 06 - 47 460 159

Leidschendam-Voorburg:

Martin van de Reep, T: 06 - 55 781 030

Algemene informatie

info@haagsevogels.nl
www.haagsevogels.nl

Vogelopvang De Wulp

Heliotrooplaan15, 2255 MA Den Haag

T: 070 - 323 15 68

info@vogelopvangdewulp.nl
www.vogelopvangdewulp.nl

Inhoud

Voorwoord.....	3
Financiën.....	4
Toelichting op de balans en exploitatie-rekening 2018.....	5
Ledenadministratie	6
Postmaster.....	6
Redactie en pr-commissie	7
Commissie Excursies en Lezingen (CEL).....	9
Vogelopvang De Wulp.....	11
Commissie Inventarisatierapport.....	16
Commissie Veldwerk.....	18
Project ringen ooievaars	19
Project MUS (Meetnet Urbane Soorten).....	25
Algemene Ledenvergadering	26
Samenstelling commissies per 31 december 2020	27

Foto's omslag

1. Gezicht op Scheveningen vanuit Meijndel
2. Poolparty in Vogelopvang De Wulp
3. Tuinvogels tellen, jong geleerd, oud gedaan
4. Bouw van een nieuwe schuilhut
5. Vogelrustgebied Gravin van Bylandt

Foto achterzijde

Groene specht, Boudewijn Schreiner

Kroonjaar werd Coronajaar

We hadden ons de viering van het 95-jarig bestaan van de Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage e.o. in 2020 anders voorgesteld, maar COVID-19 gooide roet in het eten. Maar hoe sneu het afgelasten van jubileumactiviteiten ook is, feesten en partijen is niet onze raison d'être. Onze kernactiviteit is het opkomen voor de vogels en hun leefwereld in Den Haag en omstreken. En het doet mij veel plezier om te kunnen vaststellen dat de meeste beschermingsactiviteiten in 2020 gewoon door konden gaan. Zo kwam er een gedegen inventarisatierapport over 2019 uit, konden de MUS-tellingen ongestoord plaatsvinden, werd er onderhoud gepleegd in de vogelrustgebieden en draaide de vogelopvang op volle toeren. De belangstelling voor de door de HVB vervaardigde nestkasten nam toe. Veel particulieren maar ook de gemeente Den Haag plaatsten bestellingen.

Maar niet alles liep op rolletjes. De algemene ledenvergadering – de alv – kon geen doorgangvinden en van het veelbelovende programma van de CEL kwam maar een klein deel terecht. Ook het traditionele ringen van de jonge ooievaars werd vanwege de coronamaatregelen afgelast. Maar al met al hebben onze vogels weinig last gehad van de pandemie die voor ons mensen zulke verstrekkende en soms verdrievoudigende gevolgen heeft.

Maar laat ik vooral ook stilstaan bij een aantal heugelijke zaken. Zoals u in dit jaarverslag kunt lezen is onze financiële situatie gezond. Dankzij een aantal legaten is het opnieuw mogelijk gebleken onze meest kostbare – maar zeer dankbare – activiteit: het opvangen van meer dan 10.000 zieke en gewonde vogels in vogelopvang De Wulp, te volbrengen. Ook laat het ledenaantal van de HVB een lichte stijging zien. Laten we hopen dat dit een trend is

die in de komende jaren doorzet.

In november ontvingen de leden niet alleen een kleurige Wulp, maar ook onze jubileumuitgave 'Op de bres voor vogels en groen, 95 jaar Haagse Vogelbescherming 1925 - 2020'. Deze is ook toegestuurd aan een groot aantal bevriende groene verenigingen, aan het College van Burgemeester en Wethouders, aan de voltallige gemeenteraad, notariskantoren en aan de media. De pers gaf in een aantal artikelen aandacht aan onze 95-ste verjaardag en we kregen vele felicitaties o.a. van B&W van Den Haag, de AVN en van Vogelbescherming Nederland.

Tot slot wijs ik u graag op de e-mailvariant die we ter vervanging van de algemene ledenvergadering – die helaas in maart 2020 afgelast werd – introduceren. Voor 15 maart kunt u reageren op o.a. het jaarverslag 2019 en de ontwikkelingen binnen onze vereniging. Iedereen die een bericht stuurt kan rekenen op een persoonlijk antwoord van het bestuur.

Rest mij u een gezond en goed vogeljaar te wensen. Ik hoop van harte – ongetwijfeld net als u – dat 2021 het jaar van 'de terugkeer naar normaal' zal worden.

Hans Elders, voorzitter

Financiën

EXPLOITATIEREKENING	2021	2020	2020	2019
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten				
Contributies (incl. extra bijdragen)	18.000	20.063	18.000	18.893
Donaties (vogelopvang)	17.000	26.473	11.500	16.467
Legaten, erfstellingen, schenkingen	50.000	89.655	0	100.512
Opbrengst vermogen	0	33	0	81
	85.000	136.225	29.500	135.953
Lasten				
Organisatie	-6.100	-10.675	-3.600	-3.467
Publiciteit	-12.000	-14.673	-10.790	-13.567
CEL	-100	232	390	-1.843
Veldwerk	-4.000	-4.373	-4.000	-3.575
Exploitatie vogelopvang 'De Wulp'	-202.600	-155.139	-147.000	-141.234
	-224.800	-184.628	-165.000	-163.686
Saldo van baten en lasten	-139.800	-48.404	-135.500	-27.733
Toedeling van baten en lasten:				
Vereniging				
Inkomsten (contributies, rente e.d.)	18.000	20.096	18.000	18.973
Uitgaven	-22.200	-29.490	-18.000	-22.452
	-4.200	-9.393	0	-3.479
Vogelopvang 'De Wulp'				
Inkomsten (donaties, vogelpot, acties)	17.000	26.473	11.500	16.467
Uitgaven	-202.600	-155.139	-147.000	-141.234
	-185.600	-128.666	-135.500	-124.767
Uitzonderlijke baten en lasten				
Erfstellingen, legaten, schenkingen	50.000	89.655	0	100.512
	-139.800	-48.404	-135.500	-27.733
Resultaatbestemming				
onttrekking aan continuïteitsreserve	139.800	48.404	135.500	27.733
BALANS PER 31 DECEMBER		2020		2019
na resultaatbestemming				
Liquide middelen		735.705		738.448
Vorderingen en overlopende activa		63.108		104.091
Totaal activa		798.813		842.539
Continuïteitsreserve		781.291		829.695
Schulden en overlopende passiva		17.522		12.844
Totaal passiva		798.813		842.539

Toelichting bij de balans en exploitatierekening 2020 en de begroting

De in het jaar 2020 ontvangen baten hebben wederom een positieve invloed gehad op het uiteindelijk resultaat van de Haagse Vogelbescherming. De contributie van de leden is nagenoeg gelijk aan de begroting, maar vooral de donaties aan de vogelopvang laten een flinke stijging zien door enkele incidentele grote giften en een structurele bijdrage van de gemeente Pijnacker-Nootdorp voor een periode van drie jaar. Ook een erfstelling heeft ons in 2020 een bedrag opgeleverd van circa € 50.000 en zal ons in 2021 een zelfde bedrag opleveren.

Aan de lastenkant valt de overschrijding van de uitgaven van de organisatie op ten bedrage van € 7.000, geheel toe te schrijven aan de hoogst noodzakelijke renovatie van de Boomkruiper. Ook in 2021 is hier een bedrag van € 2.500 voor begroot. De overschrijding van de begroting voor Publiciteit met € 4.000 werd veroorzaakt door de in november uitgebrachte jubileumuitgave in verband met 95 jaar Haagse Vogelbescherming 1925 – 2020. Overigens wordt deze uitgave breed ingezet ten dienste van de naamsbekendheid en ledenwerving van onze vereniging.

Vogelopvang 'De Wulp'	2021 Begroting	2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
Baten				
Donaties	15.000	23.500	10.000	14.244
Vogelpot en overige acties	2.000	2.973	1.500	2.223
	<u>17.000</u>	<u>26.473</u>	<u>11.500</u>	<u>16.467</u>
Lasten				
Uitgaven t.b.v. vogels	-29.000	-27.767	-30.000	-29.754
Medewerkers en vrijwilligers	-84.500	-80.148	-74.500	-71.583
Overige kosten	-89.100	-47.224	-42.500	-39.897
	<u>-202.600</u>	<u>-155.139</u>	<u>-147.000</u>	<u>-141.234</u>

Bij de vogelopvang zien wij, ondanks wederom een toename van het aantal opgevangen vogels, een lichte daling van de direct aan de opvang van vogels toe te rekenen kosten, zoals voer, door een scherpe inkoop en maatregelen om verspilling zo veel mogelijk te voorkomen.

De stijging van de personeelskosten wordt veroorzaakt door een noodzakelijk gemaakte uitbreiding van onze medewerkers met een halve fte (fulltime-equivalent). In het najaar van 2020 werd door een combi-

natie van corona- en vogelgriepmaatregelen nog een extra beroep gedaan op onze medewerkers en daarmee op het budget. De toename van de begrote overige kosten is toe te schrijven aan het voornemen de volières en met name de ondergrond daarvan, structureel te verbeteren. Bij de renovatie van de opstallen (afgerond in 2015) zijn de volières om budgettaire redenen buiten schot gebleven. De hiermee gepaard gaande kosten worden begroot op € 50.000.

	2021	2020	2019	2018
Continuïteitsreserve stand per 1 januari	781.291	829.695	857.428	879.842
toevoeging				
onttrekking	-139.800	-48.404	-27.733	-22.413
stand per 31 december	<u>641.491</u>	<u>781.291</u>	<u>829.695</u>	<u>857.428</u>

Het bestuur stelt voor het resultaat over 2020 ad negatief € 48.404 en het begrote resultaat over 2021 ad negatief € 139.800 te onttrekken aan de continuïteitsreserve.

Ledenadministratie

Stand van zaken per	31-12-2020	31-12-2019
Ereleden	2	2
Gewone leden	908	895
Gezinsleden	39	36
Lid voor het leven	35	32
Jeugdleden	9	10
Totaal	993	975

Rob de Jong

Postmaster

Het aantal binnengekomen berichten dit jaar is 283. De meeste waren louter ter informatie. Een aantal vragen kon ik zelf beantwoorden, andere werden doorgespeeld naar leden van de vereniging die meer expertise hebben op het gebied van de vraag.

Hieronder een samenvatting van de aard van de berichten:

Ingekomen berichten	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nieuwsbrieven	97	106	114	99	40	30	40	42	30
Persberichten	43	48	35	31	14	7	5	1	1
Vragen	68	78	69	106	85	93	96	165	135
Ter informatie	228	250	210	255	258	211	203	174	117
Totaal	436	482	428	491	397	341	344	382	283

Er kwamen gelukwensen met het 95-jarig jubileum van de HVB, vragen over de cursus vogelherkenning en bestellingen voor nestkasten binnen. In een tuin in het Bezuidenhout zat een havik die een duif opat; in een tuin aan de Patrijsslaan in Leidschendam zaten ransuilen.

Loes Loorij

Redactie en pr-commissie

De ruggengraat van de HVB communicatie is het verenigingsblad De Wulp, met als goede tweede natuurlijk onze site www.haagsevogels.nl De Wulp verscheen in 2020 vier maal in een oplage van 1100 exemplaren. Drie nummers telden 36 bladzijden en het mei nummer was met 32 pagina's een fractie slanker. Voor het tweede jaar konden we in kleur verschijnen met schitterende omslagfoto's van Boudewijn Schreiner en verschillende andere HVB-fotografen. Natuurfotograaf en HVB-vriend Adri de Groot stelde opnieuw belangeloos zijn prachtige vogelfoto's beschikbaar.

Het team dat de samenstelling en eindredactie voor zijn rekening nam bestond ook dit jaar uit Foeke Zeilstra en Loes Loorij. Germaine Pasmans verzorgde nauwgezet en met enthousiasme de ontwerp- en opmaakwerkzaamheden. We werden op de achtergrond gesteund door onze voorzitter die over pr-talent blijkt te beschikken.

De redactie prijst zich gelukkig dat ze altijd kan rekenen op columnisten als Idde Lammers, Floris de Boer, Jean-Pierre Geelen en op bijdragen van Wim Kooij, Frederik Hoogerhoud, Caroline Walta en Tom Loorij.

In aanvulling op ons kwartaalblad brachten we de Ganzenveer uit, een gratis digitale nieuwsbrief naar actieve HVB-leden met laatste nieuwtjes en relevante ontwikkelingen. Het aantal abonnees is gestegen tot boven de 200.

De redactiecommissie produceerde samen met Germaine Pasmans het jaarverslag 2020 dat u nu in handen heeft.

Door de coronaperikelen moesten we een aantal ledenwerfactiviteiten – introductiewandelingen voor niet-leden – afgelasten.

Het Inventarisatierapport 2019 is toegesonden aan relaties bij de Gemeente Den Haag, collega groene organisaties, de media en voor natuur- en milieu-verantwoordelijke wethouders ontvingen een exemplaar. Intern werd het rapport digitaal verspreid onder de abonnees van de Ganzenveer.

Bij de november Wulp was de publicatie 'Op de bres voor vogels en groen, 95 jaar Haagse Vogelbescherming 1925-2020' gesloten. De auteurs waren Hans Elders en Foeke Zeilstra. Het door Germaine

Pasmans vormgegeven boek werd verlicht met een aantal vogelavonturen van Foeke die eerder op de Facebookpagina van de HVB waren verschenen. Het jubileumboekje is niet alleen aan de HVB-leden verstuurd. Ook het College van B&W, de voltallige gemeenteraad, bevriende groene organisaties in onze regio, Vogelbescherming Nederland, de media en een groot aantal notariskantoren kregen een exemplaar toegestuurd. Doel was om bekendheid te geven aan het werk van de HVB. De mailing heeft geleid tot veel felicitatiebrieven gericht aan de 95-jarige.

Rond de jaarwisseling heeft de HVB een persbericht verstuurd waarin samen met de AVN werd gepleit voor een vuurwerkverbod. Het heeft tot enige publiciteit geleid.

Onder leiding van Boudewijn Schreiner en Hans Elders werd opnieuw een fraaie kalender samengesteld die werd uitgeleend aan de vele vrijwilligers van de vogelopvang en de veldwerkcommissie. De kwaliteit van de foto's – allemaal gemaakt door HVB-leden – was opnieuw meer dan voortreffelijk.

Onze berichtgeving op Facebook – zie www.facebook.com/HaagseVogels/ – heeft als doel het werk van de HVB bekendheid te geven en uiteindelijk om nieuwe leden te werven. Na twee jaar mogen we ons verheugen in een groeiend aantal vaste volgers, abonnees zo u wilt. Regelmatig verschijnen er infotainment

verhaaltjes – ‘Vogelavonturen’ – met fraaie foto's van Adri de Groot en gelukkig ook hier van een toenemend aantal fotograferende HVB-leden.

De serie HVB-artikelen in het wijkblad Benoordenhout – oplage 9.000 huis aan huis en in kleur – worden in de wijk gewaardeerd. De teksten zijn van Foeke Zeilstra en de kleurenfoto's zijn veelal van Boudewijn Schreiner, Adri de Groot en Caroline Walta.

*Namens de redactie- en pr-commissie,
Foeke Zeilstra*

4

EEUWIG DEN HAAG

Den Haag is de vogelstad bij uitstek, met vele soorten in de lucht en de poelvaar in het stadswater. De Haagse Vogelbescherming staat al bijna honderd jaar op de bres voor hun belangen. Gewonde, zieke en hongerige vogels zullen erg dankbaar zijn.

A Professionalis hulp voor een nest van een veldvlieg

A Vliegende jeneverik

Een eeuw lang pechvogels

Haagse Dierenarts

Die Vogelbescherming van Den Haag heeft een jubileumboekje uitgegeven ter gelegenheid van de 100-jarige verjaardag van de vereniging. Het boekje is niet alleen aan de HVB-leden verstuurd, maar ook aan de gemeenteraad, de college van B&W, de voltallige gemeenteraad, bevriende groene organisaties in onze regio, Vogelbescherming Nederland, de media en een groot aantal notariskantoren. Doel was om bekendheid te geven aan het werk van de HVB. De mailing heeft geleid tot veel felicitatiebrieven gericht aan de 95-jarige.

Opvang

De Haagse Vogelbescherming is niet alleen een vereniging, maar ook een organisatie die hulp biedt aan de vogels. Dit wordt gedaan door de veldwerkcommissie, die opvang biedt aan gewonde, zieke en hongerige vogels. De opvang wordt gedaan door de veldwerkcommissie, die opvang biedt aan gewonde, zieke en hongerige vogels.

Nestkasten

Vanaf bank kijken naar de vogels

Op tekenen is Big Brother voor vogels

Wageningen

Acht tot tien klappen per seconde, geen drummer die de nachtelijke de pechvogels

Foeke Zeilstra

Duikdril

Vanaf bank kijken naar de vogels

Wageningen

Commissie Excursies en Lezingen (CEL) in 2020

Drie excursies zijn in het begin van het jaar georganiseerd.

Op 11 januari vond de eerste excursie onder leiding van Ton Haase plaats met in totaal 19 deelnemers. De bestemming was het Westland. Het was een koude dag met veel wind. Het aantal soorten viel hierdoor wat tegen.

Op 8 februari was er wederom een excursie naar de Hoekse Waard onder leiding van Peter de Barse van Hoekse Waard Landschap. Vanwege de jaarlijkse terugkeer kan de excursie tot een HVB-traditie gerekend worden. Er meldden zich 20 deelnemers aan. Op verzoek van Peter nam ook Janis Verkerk deel. Voor velen een bekende in de vogelwereld. Enkele bijzonderheden: een zeearend, middelste en grote zaagbekken.

De geplande excursie Krimpenerwaard en Alblasserwaard kwam vanwege het slechte weer te vervallen.

Foto: Muriel Kommer, Prunjepolder Schouwen-Duiveland

Daarna sloeg de coronacrisis toe. Er is een corona-protocol opgesteld voor excursies. De groepsgrootte werd daarbij gesteld op maximaal acht personen. En er zijn ook excursies bedacht in de omgeving van Den Haag, omdat met men-

Foto: Muriel Kommer, Prunjepolder Schouwen-Duiveland

sen uit verschillende gezinnen in één auto niet was toegestaan. Maar uiteindelijk zijn deze – onder meer in Solleveld, Driemanspolder en Clingendael – geannuleerd door aanscherping van de corona-maatregelen.

Op 13 september 2020 kon de excursie Zuiderhavenhoofd Scheveningen vanwege de versoepeling van de coronamaatregelen wel doorgaan. Onder leiding van Marcel van Rooijen bezochten acht zeer enthousiaste deelnemers verschillende gebiedjes. Bijzonderheden: paartje zwarte roodstaarten en een ijsvogel.

Op vrijdag 25 september 2020 is er een excursie verzorgd door Maarten Souverijn naar de Ganzenhoek met grotendeels nieuwe leden. Het was fris herfstweer met weinig waarnemingen. Totaal zo'n 20 vogels, o.a. dodaars, wilde eend, kuifeend, buizerd, torenvalk, grote bonte specht, gaai, kneu en sijs. Na afloop koffie gedronken met een enthousiaste groep bij het Hotel Duinoord.

De rest van het jaar zijn geen excursies meer georganiseerd vanwege corona.

De geplande lezing van Henk Wardenaar over de Marker Wadden werd afgezegd. Andere lezingen zijn niet gepland.

De midweek naar Terschelling die in de agenda stond voor 6 tot en met 10 april is verplaatst naar 24 tot en met 28 augustus. Net in de periode dat de coronamaatregelen verlicht werden, konden we op pad gaan. Met 15 deelnemers lukte het prima om in de Volkshogeschool in Hoorn vol-

doende afstand te houden en ook de fiets-excursies leverden weinig besmettingsgevaar. Bij de maaltijden en de lezingen konden we in de ruime zaal voldoende afstand houden. Alle avonden werden lezingen gegeven: Arie Ouwerkerk, de lokale fotograaf, toonde prachtige foto's. Zie de bijgaande opname van de slechtvalk.

Martin Kroon en Henk Wardenaar verzorgden de andere avondlezingen.

De voorjaarscursus Vogelherkenning van Eduard Opperman kon helaas ook al geen doorgang vinden evenmin als de najaarscursus Vogeltrek.

Ernie Kraal is benoemd tot nieuwe secretaris van de CEL. De CEL gaat in een kernbezetting van vier personen door:

Henk Wardenaar (voorzitter), Ernie Kraal (secretaris), Muriel Kommer (excursies) en Maarten Souverijn (lezingen).

De CEL is drie keer bijeen geweest, daarnaast is de afstemming per mail gedaan.

Henk Wardenaar

Vogelopvang De Wulp in 2020

Het jaar 2020 was er een met pieken en dalen. Wat zeker is, is dat we afgelopen jaar niet snel zullen vergeten. Graag neem ik u mee terug in de tijd.

In januari kwamen we bij van een druk jaar: 2019 werd afgesloten met 10.600 vogels op de teller. We proberen in deze tijd vooral rust te nemen en orde op zaken te stellen. We maken schoon en verrichten achterstallig onderhoud. We konden een goed gerevalideerde papegaaiduiker loslaten die bij ons de jaarwisseling had meegemaakt en verder was het rustig. Totdat er ruim 40 met frituurvet besmeurde ganzen werden binnengebracht en we aan de slag mochten ... Drie weken hebben we intensief voor de ganzen gezorgd. Het opvangen, schoonmaken en verhuizen van de dieren naar een ander adres was precies op 31 januari afgerond.

In februari kregen we het ene na het andere stormslachtoffer binnen. Vele futen die verkeerd geland waren, hadden wat hersteltijd nodig in onze baden. Ook werden er zeeoeten, alken en zelfs nóg een papegaaiduiker vanuit Den Helder binnen gebracht. We stonden ook heel vreemd te kijken toen wij onze eerste nestverlater binnenkregen. In februari al! Een jonge zanglijster die flink was toegetakeld door een kat. Helaas overleefde hij de eerste nacht niet. Normaal gesproken krijgen we de eerste merel of zanglijster pas eind maart op z'n vroegst. Hopelijk was dit geen voorteken ...

En toen was daar corona. In maart ging alles zo ongeveer op z'n kop. Voor iedereen werd alles anders. We moesten naar een minimale bezetting tijdens de eerste

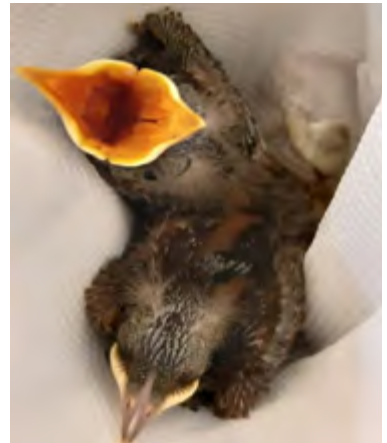
lockdown. Moesten we nu binnenshuis met mondkapjes werken? Anderhalve meter afstand houden ging lastig als een vogel gehecht of gewassen moest worden. Mocht dat nog wel? Langzaam vonden we onze weg hierin en bleven we zo lang als maar kon met zo min mogelijk mensen werken. Afgezien van de eerste jonge eendjes, bosuultjes en nog steeds verkeerd gelande futen, was het nog steeds vrij rustig. Hopelijk konden we het lang volhouden ... De mooie alk – die u kent van de prachtige foto van Vincent van der Spek die de voorkant van de HVB-kalender siert – werd ook binnen gebracht. Gelukkig konden we die na een hoop zorgen, weer vrijlaten.

Normaal gesproken zijn we vanaf 1 april ook 's avonds geopend. Aangezien we nog niet echt veel vogels hadden die ieder uur gevoerd moesten worden, gingen deze nog even met één van de medewerkers mee naar huis. Totdat het op 13 april niet meer te houden was. We moesten wel in de avond open. We maakten iedere week een rooster om te zorgen dat er niet méér mensen aanwezig waren dan noodzakelijk was. Vanaf dit moment kwamen de vogels steeds sneller binnen. Eind april hadden we een handvol merels en de eerste gierzwaluw in huis ...

En op 10 mei kwam 'de explosie'. In de wereld van de vogelopvang betekent dit dat binnen 1 à 2 dagen de hele babykamer volstroomt met jonge vogeltjes. In twee dagen tijd werden er meer dan 100 inschrijvingen genoteerd. Voor uw informatie: een nest van 10 eendjes telt daarbij als 1. Een nest van acht koolmezen ook. Vanaf dit moment is het non-stop rennen

Drukke in vogelopvang De Wulp

geblazen om alle hongerige bekjes te voeren en ook nog te zorgen dat alles op tijd schoon komt. Van een minimaalrooster is op dit moment geen sprake meer aangezien iedereen keihard nodig is om het werk gedaan te krijgen.

Juni is de maand waarin we van bijna iedere vogelsoort wel jongen in huis hebben. De bosuilen die normaal gesproken vrij vroeg zijn, hebben nog wel eens een verlaat nest ... Merels hebben inmiddels hun tweede of soms zelfs derde nest en de meeuwenjongen kruipen uit hun eieren. Ook zwaluwen, spechten, kauwen en torenvalken hebben jongen. Een megadrukke maand. Het nieuws dat we eindelijk door hebben gekregen hoe we jonge futen groot moeten krijgen, is inmiddels wijdverspreid. Vanuit vele opvangcentra krijgen we deze lastige, maar o zo leuke, patiënten binnen. Iedere babymeeuw die bij ons binnenkomt krijgt een kleuring aan omdat we dit jaar meewerkten aan een ringproject. Daarover kunt u verderop in het jaarverslag meer lezen! Ook de babyvleermuizen vliegen ons soms letterlijk om de oren en we proberen zoveel mogelijk jonge dieren te herenigen met hun ouders of familie. Kost ons wat organisatorisch gedoe maar is uiteindelijk beter voor hen en voor ons!

In juli zagen we een toevloed van gierzwaluwen, boerenzwaluwen en huiszwaluwen. Juli is ook de maand dat we veel vraag krijgen van collega-opvangcentra om vogels die lastig groot te brengen zijn, over te nemen. We maken daar bijna een soort ruilhandel van. 'Mogen wij 2 jonge fuutjes en 3 gierzwaluwen brengen?' 'Ja hoor! Als jullie dan 15 eksters en 10 merels overnemen?' Zo blijft het intensieve werk voor ons ook behapbaar. Ondertussen viert de botulismebacterie een feestje in de opgewarmde wateren in en om Den

Haag. Vele vogels worden ziek en vergen intensieve verzorging. Daarnaast hebben we inmiddels heel veel jonge muskuseenden die we niet vrij kunnen laten, de buitenvolières zitten overvol en de jonge zwaantjes moeten de deur uit ...

Augustus is de maand die in het teken staat van 'binnenkomen en vrijlaten'. Omdat we de opvang van de meeuwen niet aankunnen qua ruimte, word er weer een beroep gedaan op andere opvangcentra. Twee auto's vol jongen worden richting de opvang in Oostende gebracht. De muskuseendjes, jonge zwaantjes en een heleboel jonge eenden worden naar Akka's ganzenparadijs gebracht om ruimte te maken voor alle jonge meeuwen die van het dak af sprongen. Organisatorisch gezien is het een heel gedoe. Oh ja, er is ook nog steeds corona ... Eigenlijk merken we daar in ons werk niet heel erg veel van. We hebben wél eindelijk een recept ontdekt waarmee we de babygroenlingen en puttertjes groot kunnen brengen! Dat lukte voorheen nooit ...

Ook beleefden we een treurige dag: alle kleine pap-etende vogeltjes stierven van de een op de andere dag. Een behoorlijke tegenslag ... Helaas gebeuren dat soort dingen. Waar mensen werken worden fouten gemaakt. In dit geval waarschijnlijk in de aanmaak van het voer. Het is in augustus soms zo warm dat we flessen bevroren water in de volières moeten leggen zodat de vogels daar tegenaan kunnen liggen. Ook kwam er nog de vraag vanuit een andere opvang of we het verenkleed van een bruine kiekendief konden 'repareren'. Daar maken we uiteraard tijd voor!

September is de laatste maand waarin we in de avond ook nog geopend zijn. We kijken er naar uit dat onze werkweken weer normaal worden. De vaste medewerkers werken van 09.00 tot 17.00. Ook gewoon

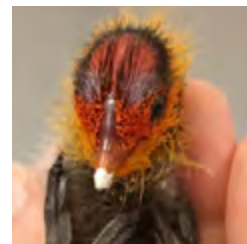
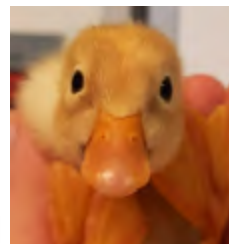
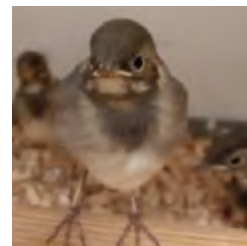
op zaterdag, zon- en feestdagen, maar in de zomer worden de roosters aangepast. We werken dan ook diensten van 13.00 tot 21.00 uur. In de maanden juni en juli wordt het vaak 22.00 uur. Het hoort erbij en we klagen niet! Wel hoeft het seizoen wat ons betreft niet langer te duren. Een storm bracht ons vele jan-van-genten en we konden veel jonge futen loslaten! Zelfs een dodaars die we vanaf dag 2 hadden, vloog op 'de Starrevaart' zijn vrijheid tegemoet. Ook hebben we veel energie in de revalidatie gestopt van een zwarte zee-eend en een jan-van-gent. Ze werden vlak na de vrijlating dood teruggemeld. Heel erg jammer. Toch is het fijn dat we dankzij het laten ringen van de vogels, een mogelijkheid hebben op een terugmelding. Uiteraard hopen we altijd op een leuke terugmelding ...

In oktober besloten we weer om het normale rooster aan te houden. In deze maand konden we veel jongvolwassen vogels uitzetten en orde op zaken stellen. Vogels die in de volière zitten worden stuk voor stuk bekeken om vast te stellen of zij een kans hebben op een geslaagde terugkeer in de natuur. Ook is oktober de maand van de vogeltrek. We krijgen dan weer goudhaantjes, zanglijsters en houtsnippen binnen. Vaak zijn ze tegen een raam gevlogen. De goudhaantjes zitten tegenwoordig in een plastic aquariumbak waarin we krekeltjes loslaten. Zo kunnen we ze dus gewoon een week lang de tijd geven om te herstellen van bijvoorbeeld een gebutst oogje. Eerder lukte dat eigenlijk nooit omdat ze in gevangenschap niet goed aten ...

In november werd een zeer besmettelijke variant van vogelgriep gevonden. Nu is dat bijna ieder jaar wel het geval, maar kwamen er zelden écht verdachte vogels binnen in de opvang. Dit jaar was dat anders. De uitbraak was gigantisch. Twee opvang-

centra in onze regio waren besmet geraakt en alle vogels werden er ziek. We waren behoorlijk bang voor een besmetting en we namen de nodige maatregelen. Het 'minimaal-rooster' werd weer tevoorschijn gehaald. We voerden vele gesprekken met virologen, NVWA en ministerie van LNV. Daarnaast gingen sommige opvangcentra dicht waardoor wij weer extra patiënten kregen en sommige patiënten niet kwijt konden. Gelukkig was het vrij rustig met binnenkomende patiënten.

In december was er weer wat rust. Wij kregen geen vogels met vogelgriepsymptomen meer binnen. Aangezien de vaste medewerkers geen vakantie opgenomen hebben, namen we om en om af en toe een paar dagen vrij. Helaas konden we vanwege alle beperkende maatregelen geen vrijwilligersuitje, paasbrunch of kerstdiner organiseren. Dat houdt iedereen dus nog tegoed. Wél konden we gelukkig met een goed bedachte constructie onze surprise-avond op 5 december laten doorgaan! Er werden wat kerstkindjes binnengebracht in de vorm van nijlganzen- en stadsduivenbaby's en we sloten het jaar af met 10.303 geregistreerde patiënten. Hopelijk gaat dat getal volgend jaar weer een stukje omlaag!

Inventarisatierapport 2019 beschikbaar

Als de gedachte opkomt dat bij het 33ste inventarisatierapport het allemaal langzamerhand meer van hetzelfde begint te worden is dat niet zo vreemd. Maar toch is die gedachte vooral ook volstrekt onjuist.

Ten eerste blijven de ontwikkelingen in het groen in Den Haag en omgeving volop in beweging en slagen de vogels er sowieso in ons elk jaar weer te verrassen. Ten tweede omdat in het rapport ook terreinen en hun vogels de aandacht krijgen die lang uit beeld zijn geweest of waarvan zelfs nooit eerder gegevens zijn gepresenteerd. In deze laatste categorie valt Klein Zwitserland.

Op speciaal verzoek van Staatsbosbeheer werd het groen rond de sportvelden geïnterviewd. Ook de vogels op en rond een ander sportterrein, dat van de Haagsche Golf & Country Club krijgt de aandacht. In beide gevallen is sprake van een gevarieerd palet aan vogelterritoria. Iets soortgelijks kan worden gezegd over de Harstenhoek/Boetveld.

Helaas is het niet overal rozengeur en maneschijn. Rust en Vreugd en Clingendael zijn voor het eerst in lange tijd weer volledig onderzocht. Immers in beide gevallen toch vooral zorgwekkende ontwikkelingen wat betreft de vogelstand. Ook voor het Westduinpark en de Bosjes van Poot geldt dat al enige tijd geen integrale inventarisatie had plaatsgevonden maar daarvan nu wel gegevens beschikbaar zijn en in deze editie terug te vinden. Met Solleveld en Meijendel erbij bevat het rapport als het ware een lawine aan vogelwetenswaardigheden van alle grote duingebieden in ons gebied, van Monster tot en met de Wassenaarse Slag.

Het is voorts interessant om te zien wat de beheersmatige ingrepen de laatste jaren hebben gedaan met de vogelstand. Op veel plekken (b)lijkt bovendien de toenemende recreatiedruk meer en meer een wissel te trekken, ook op de toekomstverwachtingen wanneer gericht beleid in het groen ten faveure van het groen te wensen over laat. Gelukkig zijn bij de HVB-vogelrustgebieden in beheer, stiltegebieden waar gemêleerde vogelkoren elk voorjaar weer duidelijk maken hoe wenselijk het is dat deze intact blijven. Deze komen eveneens uitvoerig aan bod.

'Rood' blijft door de bevolkingstoename telkens maar verder oprukken ten koste van het groen. Voor de meeste vogels niet leuk, om het eufemistisch uit te drukken. Maar er zijn uitzonderingen. De zwarte roodstaart is juist uitermate content met

plekken waar ge- of verbouwd wordt. In dit inventarisatierapport speciale aandacht voor deze soort. Reinder de Boer voerde in Den Haag en Rijswijk een min of meer complete inventarisatie uit en kwam met een verrassend hoog aantal territoria. Een prachtige vogel, maar zijn

Zwarte roodstaart

aanwezigheid is helaas wel een indicator voor ontwikkelingen waar we niet zo heel blij mee moeten zijn.

De redactie van het rapport is al vele jaren in handen van Wim Kooij en Boudewijn Schreiner met André Saanen als betrouwbare vervaardiger van de cijferoverzichten. Als afzonderlijke bijlage is ook dit jaar weer de rapportage van het Meetnet Urbane Soorten (MUS) opgenomen, waarvan Tom Loorij al vanaf het eerste uur de samensteller is.

Het inventarisatierapport 2019 is – met alle edities van de laatste 15 jaar – terug te vinden op onze site

<http://haagsevogels.nl/inventarisatie/>

Wim Kooij

Grote bonte specht en steenuil

foto: Marco Simonis

Commissie Veldwerk

De commissie heeft in 2020 wegens coronamaatregelen maar één keer vergaderd. De bespreking vond plaats op 6 februari in de Boomkruiper. Onderwerpen waren o.a.: stand van zaken met betrekking tot de vogelrustgebieden, inventarisatierapport, financiën, contacten met gemeente en werkgroepen van de Provincie Zuid-Holland en rapportage van stadsvogeladviseur Martin van de Reep over zijn projecten voor het plaatsen van nestkasten voor mussen en gierzwaluwen op verschillende locaties in Den Haag en omgeving.

Vogelwachters en inventarisatierapport

Er is een herziene versie van het vogelwachterspasje beschikbaar.

De telgegevens van broedvogels zijn door Wim Kooij, André Saanen en Boudewijn Schreiner verwerkt in het Inventarisatierapport 2019. Een groot deel van de BMP-telgegevens is doorgestuurd naar SOVON en beschikbaar in de Landelijke Databank Flora en Fauna. Het rapport is ook gepubliceerd op de website van de HVB.

Vogelrustgebieden

In 2020 hebben er geen vogelwachterswerkdagen plaatsgevonden. Onderhoudswerkzaamheden zijn wel door de beheerders uitgevoerd. Enkele opvallende gebeurtenissen:

André van der Laantuin

De schuilhut is geplaatst.

Gravin van Bylandt

Bomenkap vanwege de essentaksterfte.

Overvoorde

Zaagwerkzaamheden door vrijwilligersgroep Westduinpark.

Dr. Abraham Schierbeektuin

Hetty Mos en haar helpers hebben weer het jaarlijks terugkerend snoeiwerk gedaan.

Het nodige herstelwerk werd gedaan

Henk van Dongen

Regenton bij de schuilhut geplaatst en aangesloten op het poeltje.

Toegangspoortje en delen van het hekwerk hersteld na stormschade.

Financiën

Er zijn dit jaar geen groepsactiviteiten gedaan, waardoor we netjes binnen de begroting zijn gebleven. Wel is er veel vogelvoer aangekocht en in de reservaten gebruikt.

Schuilhut André van der Laantuin

Ooievaarsringproject 2020

Om onderzoek te doen te doen naar de ooievaarspopulatie in Den Haag en omgeving, startte de Haagse Vogelbescherming in 2012 een ringproject. Doel is meer inzicht te verkrijgen in o.a. de grootte van de regionale ooievaarspopulatie, herkomst, broedsucces, foerageergebied, trekbewegingen en overleving. De gegevens worden vastgelegd in de landelijke database van het Vogeltrekstation (ringen) en Sovon Nestkaart (nesten).

Het ringproject betekent meer dan alleen onderzoek: geringde jongen die in de vogelopvang worden binnengebracht, kunnen na herstel worden teruggeplaatst bij het juiste nest en dus in een voor hen veilig territorium. Verder geven we excursies, lezingen en werken mee aan de landelijke weblog www.beleefdemente.nl. Bovendien is er contact met ons te leg-

gen bij overlast door bijvoorbeeld nesten op schoorstenen. Met elkaar in gesprek gaan is ons streven, weet ons te vinden via info@haagsevogels.nl.

Omstandigheden

Op veel plaatsen waren ooievaars ongeveer een week eerder dan vorige jaren begonnen met broeden.

Die voorsprong had een voordeel, want voor latere broedsels was er door de droge hete zomer nauwelijks nog voedsel beschikbaar voor kleine jongen (basismaaltijden bestaan uit regenwormen, kevers, insecten).

Verder konden we niet om covid heen, wat een jaar ... Het virus had geen directe consequenties voor de vogels, maar het monitoren van de Haagse ooievaarspopulatie liep wel anders.

Overzicht van nesten en uitgevlogen jongen

Aantal bezette nesten: 17	Aantal uitgevlogen jongen: 22	Gegevens van geringde ouder(s)
Den Haag Smaragdhorst 258-276	0	1907 Herwijnen 1993, v 9165 Heemstede 2008, m
Den Haag Suzannaland blok 3	2	ongeringd paar
Den Haag Suzannaland blok 2	0	4E675 Leidschendam Schakenbosch 2016, m 4E109 Heemstede 2016, v †
Den Haag Suzannaland blok 1	0	ongeringd paar
Den Haag Britse School	0	ongeringd paar
Den Haag Manege Berestein	2	ongeringd paar
Voorburg Molen de Vlieger	2	ongeringd paar
Leidschendam Oostvlietweg	2	M5839 België Mechelen 2006, v
Leidschendam Noortheylaan	2	2E681 Warmond 2013, v
Leidschendam Kniplaan	1	3E799 Rijswijk Don Bosco 2015, v
Leidschendam Schakenbosch	3	3E733 Rijswijk Don Bosco 2014, v 2E619 Voorburg Molen de Vlieger 2014, m
Leidschendam Stompwijkseweg	2	2E344 Woerden 2012, v
Leidschendammerhout	0	3E750 Wassenaar Kasteel Oud-Kasteel, m
Rijswijk Don Bosco	3	2050 Woerden 1993, m
Rijswijk P. Werthweynstraat	1	ongeringd paar
Wassenaar Kasteel Oud-Wassenaar	2	ongeringd paar
Wassenaar SBB terrein	0	4E110 Heemstede 2016, o

Caroline Walta vertrok in mei naar Ooievaardsbuitenstation/opvang De Lokkerij in Drenthe. Wegens verlies van haar baan door de covidmaatregelen was ze hier toe in de gelegenheid. ‘Geluk bij een ongeluk’, want het station zat tijdens het hoogseizoen in de opvang om hulp verlegen. Afgezien van twee korte bezoeken aan Den Haag, is ze daar tot september gebleven om het record aantal opgevangen ooievaardsjongen (bijna 60!) te verzorgen. De meeste zijn in goede conditie uitgevlogen en op trek gegaan. De eerste ringmeldingen uit Frankrijk en Spanje zijn al binnen.

In de Haagse regio is dit jaar niet geringd, het was lastig te bewerkstelligen door de combinatie van de covidrestricties en het verblijf van Caroline in Drenthe. Tijdens haar korte bezoeken aan Den Haag heeft ze wel rondes gemaakt langs de nesten. Verder onderhield ze nauw contact met Haagse waarnemers. Kwam het door het toch al vreemde jaar, of was er dit seizoen op bijna elk nest wel ‘iets’ aan de hand?

Nesten

Het was onrustig op de nesten van de drie flats aan *Suzannaland*.

Blok 1: het ongeringde stel paarde wel, maar het is wederom niet van een broedsel gekomen. Mogelijk speelt onvruchtbaarheid een rol, want al sinds hun vestiging in 2017 is het paar ‘kinderloos’.

Blok 2: sinds najaar 2019 is er geen teken meer van de man met ring 5323 (Gorssel 2002, m) en kapers hadden het op het nest voorzien. Het leek erop dat 4E675 (Leidschendam Schakenbosch 2016, m) en 4E109 (Heemstede 2016, v) zich daar gingen vestigen. Eind maart paarden ze op het nest, maar op 8 april kwam de me-

dedeling dat 4E109 dood was gevonden langs het spoor bij Mariahoeve. De 4E675 zat soms op het nest aan Suzannaland, dan weer op zijn vorige bouwsel in Leidschendam op de kerktoeren achter de Burgemeester Sweenlaan. Van een nieuwe partner en jongen is het niet meer gekomen.

Blok 3: het ongeringde paar bracht 3 jongen groot, maar op 29 juni - vlak voor het uitvliegen - kwam de mededeling dat één van de grote jongen dood op het nest lag.

Het waren ook roerige tijden in *Leidschendammerhout* het weidegebied naast Vogelplas Starrevaart. De 3E750 (Oud-Kasteel Wassenaar 2015, m) bouwde een tweede nest op een andere (veel lagere) omgeknapte boom naast het fietspad. Op zijn eerste nest kreeg hij bezoek van zijn 'buurvrouw' (M5839 met witte kleuring 0625 Mechelen 2006, v). Er werd een paring vastgelegd, maar toch is zij definitief teruggekeerd naar haar ongeringde man op het nest aan de Oostvlietweg, waar 2 jongen zijn uitgevlogen. De 3E750 bouwde verder aan zijn nest(en), maar bleef solo.

Leidschendam De Tol: begin 2020 werd de gsm-mast op het dak van de flat vervangen en daarmee is het ooievaarsnest verdwenen. De Haagse Vogelbescherming heeft contact gehad met de Omgevingsdienst Haaglanden en KPN, maar het was al te laat. Dit nest is overigens nooit succesvol geweest, in de omgeving waren al maanden geen ooievaars gezien en de werkzaamheden hebben ruim voor het broedseizoen plaatsgevonden, dus er was geen zaak van te maken. Later zijn er ook geen ooievaars meer waargenomen.

Den Haag Britse School: het seizoen leek succesvol te starten met een bezetting van het nest, paringen en ouders in broedhouding, maar half april werd één van de

vogels gezien met een bot door de snavelzak. Wellicht heeft dit zorg voor eventuele jongen bemoeilijkt? In ieder geval lag het nest er na half juni verlaten bij. Het is onbekend wat er is gebeurd met de gewonde ooievaar; we hebben geen meldingen ontvangen van de dierenambulance of vogelopvang.

Voorburg Molen de Vlieger: het ongeringde paar bracht 2 jongen groot (minder dan de kwartetten van vorige jaren). Na de eerste vluchten keerden de jongen succesvol terug op het nest om er te rusten en slapen, alleen toen waren het er geen 2, maar 3! Een jong van een nest elders (ongeringd, herkomst onbekend), had zich aangesloten en werd volledig geaccepteerd op het nest. Het mocht gewoon mee-eten van het voedsel dat de oudervogels aanvoerden. Het drietal is in het najaar op trek gegaan.

Wassenaar Staatsbosbeheer terrein: de opstallen, inclusief de palen van de oude hooiberg zijn volgens vooraf aangegeven plan gesloopt. Een stuk verderop stond een goede ooievaarspaal, daarom hoefde er geen alternatieve nestgelegenheid gemaakt te worden. De paal werd direct in gebruik genomen en er zijn jongen geweest, maar half juni lag het nest er verlaten bij.

Smaragdhorst: het aantal nakomelingen liep al terug, maar dit jaar zijn er helemaal geen jongen uitgevlogen. De vrouw van dit nest is inmiddels 27 jaar (onze oudste geringde ooievaar in de regio!) en mogelijk is ze op deze respectabele leeftijd minder vitaal en vruchtbaar.

Monster Westerhok en Zoetermeer Buytenpark: de palen wekken de interesse van ooievaars, maar het is nog niet tot een succesvol broedsel gekomen.

Ringterugmeldingen

tussen haakjes staat het geboortjaar en geslacht indien bekend

Den Haag Suzannaland blok 3

4E680 (2017, m) gezien in de regio Herwijnen, waarschijnlijk broedvogel daar.

Den Haag Suzannaland blok 2

3E846 (2015) weer regelmatig gezien in de regio Leiden/Warmond, zal daar mogelijk ergens broeden.

3E847 (2015) gezien in Spanje bij Madrid in najaar 2016*. Opvallend zijn de meldingen van februari/maart in natuurgebied El Porcal. Hebben we een Hagenaar die in Spanje broedt?

4E661 (2016, m) broedvogel in Middelburg, een paalnest naast Vogelopvang De Mikke (geplaatst nadat het boomnest tijdens een storm in december naar beneden is gewaaid) en het paar bracht drie jongen groot.

4E663 (2016, v) broedvogel Haastrecht, een boomnest. In de loop van het seizoen ligt het nest verscho- len tussen de bladeren, daarom is het is onduidelijk of en hoeveel jongen er groot zijn geworden. In het voorjaar waren er wel paringen gezien en Haagse vogel is een vrouwtje. Veel eerder is ze waargenomen in Spanje bij Madrid, in najaar 2017*.

5E273 (2018) dood gevonden in Frankrijk bij Bordeaux op 21 jan 2020.

5E274 (2018) deze vogel is altijd in de regio ge- bleven, maar helaas dood gevonden bij station Mariahoeve op 7 jan 2020.

Den Haag Smaragdhorst

4E667 (2016, m) broedvogel in Zwaanshoek, een nestpaal - best symbolisch - bij de begraafplaats van het dorp. Het bleef bij paringen, waarbij bleek dat de Haagse vogel een mannetje is, maar het is niet van een broedsel gekomen.

5E271 (2018) gezien bij Schipluiden Duifpolder, eerste terugmelding sinds het ringen. De locatie is een bekende ontmoetingsplek voor ooievaars op zoek naar een partner.

Den Haag Manege Berestein

5E825 (2018) regelmatig gezien in de polder langs de Westvlietweg, bij Vogelpark Avifauna, op bijvoer bij de Populierendreef en in de buurt van de vuilver- werking aan de Binckhorst.

Voorburg Molen de Vlieger

4E670 (2016) de vogel wordt regelmatig waargeno- men in de regio Amsterdam, maar een nestplek is nog niet ontdekt, eerder gezien in Spanje bij Madrid in najaar 2017*.

5E263 (2017, m) broedvogel Zaandam Vijfhoekpark, het zou gaan om het eerste broedgeval in de Zaanstreek sinds 1910 (<https://zaanstad.nieuws.nl/actueel/52671/voor-het-eerst-sinds-1910-broedende-ooievaars-in-de-zaanstreek>), alleen zijn er dit seizoen nog geen jongen groot geworden.

5E264 (2017, m) broedvogel in Amsterdam Park Frankendael op de schoorsteen en er vlogen 2 jon- gen uit.

5E895 (2019) gezien in Spanje bij Madrid op 11 nov 2020, deze melding kwam via een andere Spaanse ringcentrale, waar minder vertragingen in de meldin- gen zat.

Leidschendam Schakenbosch

4E676 (2016, m) broedvogel in Kamerik en net als vorig jaar 3 jongen.

5E267 (2018) gezien in Frankrijk bij Calvados op 4 dec 2019.

5E270 (2018) gezien in de regio's Leiden en Alphen ad Rijn (ook in Vogelpark Avifauna).

Wassenaar Oud-Kasteel

5E823 (2018) gezien in de regio Utrecht.

5E824 (2018) gezien in de regio Vlaardingen.

5E889 (2019) gezien in de regio Vlaardingen, eerste terugmelding sinds het ringen. Deze polders zijn ook een belangrijke plek waar de ooievaars foerageren en ze een partner kunnen tegenkomen.

Het is dit jaar gelukt om van een ooievaar die re- gelmatig in de Haagse regio verblijft, een oude me- talen ring af te lezen. Het gaat om M5523 (België Mechelen, 1997). De vogel is wel een oude bekende: het blijkt dat hij/zij de goed herkenbare kleuring zwart 020 is verloren.

Een jonge ooievaar uit vogelpark Avifauna die in vo- gelopvang De Wulp heeft gezeten, is op 31 jul 2018 overgebracht naar Ooievaarsbuitenstation Herwijnen om daar verder uit te wennen. Op 7 apr 2020 is deze ooievaar gezien in het Limburgse Bergen en iets over de grens in het Duitse Nettetal.

*) de drie terugmeldingen uit Spanje zijn door de verschillende administratie systemen pas dit jaar door ons ontvangen. Hiermee wordt het wel steeds duidelijker, dat ook de 'stadse' jonge ooievaars na het uitvliegen op trek gaan. In Spanje (en Portugal) overwinteren al decennia grote groepen ooievaars op de open vuilstortplaatsen. Vanwege Europese wetgeving moeten deze op (korte) termijn sluiten en de vraag is wat de ooievaars dan gaan doen. De rijstvelden op? De oversteek naar Afrika? Verhongeren? Het ringonderzoek blijft dus van belang. In België en Duitsland heeft men projecten opgezet met gps-zenders, die een schat aan informatie opleveren. Helaas is zo'n project een nogal kostbare aangelegenheid. Maar wie weet, in de toekomst ...

Manege Berestein: trouwe volgers herinneren zich wellicht dat hier 2 jaar op rij een ooievaarsjong bij zat met vergroeiingen, die na zo'n 5-6 weken zichtbaar werden aan poten en vleugels. Dit jaar kwamen er 3 jongen uit het ei en is het kleinste kuiken overleden. De 2 overige jongen zijn gezond groot geworden en succesvol uitgevlogen.

Publiciteit

De publiciteit waaraan Caroline dit jaar meewerkte, had vooral betrekking op De Lokkerij in Drenthe, waar zij dit seizoen intern aan de slag was. Onderwerpen waren: het grote aantal opgevangen jongen wegens voedselgebrek, de roze pelikaan die een tijd bij het station werd waargenomen en de weidevogelproblematiek. Het blijft vechten tegen berichten dat ooievaars verantwoordelijk zijn voor het verdwijnen van de weidevogels: ze zouden alle kuikens opeten. Tijdens het broedseizoen is het hoofdvoedsel van ooievaars regenwormen, kevers en insecten voor de jongen. Verder zijn het aaseters en opportunisten. Dit betekent bijvoorbeeld, dat ze

achter de maaimachine aanlopen en daar gewonde en gedode dieren oppikken. In Nederland en het buitenland foerageren ze ook op vuilstorts en bij overslagbedrijven, waar het vaak wemelt van de ratten, muizen en grote insecten. De ooievaar is een trage jager, die nogal opvallend voedsel zoekt. De soort moet het hebben van niet al te snelle en snuggere prooien die vaak door hun eigen (foerageer)gedrag even niet opletten of al dood zijn.

Dankwoord

Heel veel dank aan alle ringaflezers en waarnemers, in het bijzonder: An Blonk, Kees Dijkstra, Ton Harders, Wim Jongejan, Wim en Harriet Kolber, Tom Loorij, Paula Mes, Martien Roos, Anita Weijl en Mark Zevenbergen. Bedankt dat jullie tijdens mijn verblijf in Drenthe een oogje op de nesten in de Haagse regio hielden. Verder voel ik me zeer bevoorrecht dat ik gedurende het broedseizoen bij het echtpaar Koopman in Ooievaarsbuitenstation De Lokkerij mocht verblijven, elke dag met elkaar tussen de ooievaars. Daarvan had ik als klein meisje nooit durven dromen.

Project Meetnet Urbane Soorten

Het was in 2020 spannend of de uitbraak van de corona-epidemie van invloed zou zijn op de MUS-tellingen. Gelukkig kon – en mocht er van Sovon – worden geteld, mits de richtlijnen in acht werden genomen. Uiteindelijk heeft corona nauwelijks aanwijsbare invloed gehad op de telling. Slechts één teller verklaarde vast te zitten in het buitenland. Zij kon door de scherpe coronamaatregelen niet op tijd terug zijn.

Voor 2020 hadden zich maar liefst zes nieuwe tellers aangemeld, allemaal voordat corona uitbrak, maar corona heeft ook hen niet weerhouden op pad te gaan voor MUS. Er waren zes tellers die om uiteenlopende redenen aangaven dat 2019 hun laatste teljaar was. Voor drie van hen werd een vervanger gevonden, drie gebieden bleven vacant. Netto werd er in 2020 toch een record aantal van 68 gebieden geteld, één meer dan in 2019. En dat in het coronajaar!

Verheugend was dat hierbij twee gebieden waren die nog nooit eerder voor MUS zijn geteld, beide door een nieuwe teller. Negen tellers namen in 2020 twee postcodegebieden voor hun rekening. De 68 gebieden hadden dus in totaal 59 verschillende tellers. Van deze 59 tellers zijn er 53 (ca. 90%) lid van de Haagse Vogelbescherming (HVB). Opvallend is dat slechts ca. 30% van deze 53 HVB-leden al actief is in de vereniging. Het percentage vrouwelijke tellers nam ten opzichte van 2019 toe van ca. 26% tot bijna 28%.

De stadsdelen Loosduinen en Segbroek werden, evenals alle randgemeenten, integraal geteld. In het stadsdeel Laak werd voor een tweede van de vijf gebieden een

teller gevonden. Een aantal van de nieuw getelde gebieden zijn wijken in sterk verstedelijkt gebied. Daarmee wordt de representativiteit van de uitkomsten sterk verbeterd.

Verheugend is dat door het meerjarig tellen voor MUS steeds meer tellers grote ervaring krijgen. Het percentage tellers dat opgaf ‘veel ervaring’ te hebben, bedroeg in 2020 al 47%. Deze toegenomen ervaring verhoogt de betrouwbaarheid van de uitkomsten.

In totaal werden er in 2020 ca. 22.960 vogels geteld met een gemiddelde van 338 per postcodegebied tegen 335 in 2019. In 2020 werden er precies 100 soorten geturfd.

Nieuwe soorten in 2020 waren rode wouw, patrijs, oeverloper, gele kwikstaart en kuifmees. De rode wouw was zelfs de enige in MUS van geheel Nederland. De vijf nieuwe soorten brengen het totaal ooit in de regio getelde soorten voor MUS op 135. De kauw

Rode wouw

is nog steeds de meest dominante soort met 40,8 exemplaren per postcodegebied. In 2019 was het 40,7. De gierzwaluw op plaats 2 heeft zich hersteld van de dip in 2019, maar is nog niet op het niveau van eerdere jaren. Beide meeuwensoorten, kleine mantelmeeuw en zilvertmeeuw op respectievelijk plaats 3 en 5, liepen in aantal terug.

Het eindrapport over de tellingen in 2020 kwam in november gereed en de lay-out werd verzorgd door Germaine Pasmans. Het is te vinden op de website van de HVB. In De Ganzenveer werd melding gemaakt van het uitkomen van het rapport. Het werd als dank toegestuurd aan alle MUS-tellers die in 2020 hebben meegewerkt. Een korte samenvatting zal worden opgenomen in het Inventarisatierapport 2020. De samenwerking met Jan Schoppers, MUS-coördinator bij Sovon, was weer

uitstekend en ook met de individuele tellers werden uiterst prettige contacten onderhouden. In de november-Wulp verscheen een artikel over MUS-sen in coronatijd. De oproep voor tellers in vacante gebieden daarin leverde vier nieuwe aanmeldingen op.

Tot slot: ontzettend veel hulde voor al die tellers die zich in dit coronajaar hebben ingezet om te tellen. Geweldig! Dat geldt in het bijzonder voor de negen tellers die twee gebieden voor hun rekening hebben genomen. Hieronder waren drie tellers die in 2020 als 'nieuwe tellers' van start gingen! En het aardige is dat veel van die nieuwe tellers pas recent lid van de HVB waren geworden. Over enthousiasme bij onze (nieuwe) leden gesproken. Heel veel dank dus, mede namens Sovon!

Tom Loorij

Algemene ledenvergadering HVB

Zoals u allen weet, kon de algemene ledenvergadering op 25 maart 2020 niet doorgaan vanwege de coronacrisis. Toch wil het bestuur graag de leden in de gelegenheid stellen 'hun stem te laten horen'.

Wij hebben daarom een vragenformulier op de HVB-website www.haagsevogels.nl gezet. U vindt het onder 'bulletin voor leden' en dan klikt u 'algemene ledenvergadering' aan.

Alle HVB-leden kunnen via het formulier kenbaar maken of ze akkoord gaan met het beleid van het bestuur over

2019. U krijgt tot 15 maart 2021 de tijd om te stemmen. Mocht u vragen hebben, laat het ons weten via info@haagsevogels.nl

Wij hopen van harte dat er in 2021 weer een 'echte' alv kan worden uitgeschreven. Zo niet, dan zijn wij helaas genoodzaakt deze digitale procedure te herhalen voor het jaar 2020.

Namens het bestuur zeg ik u dank voor uw medewerking.

Hans Elders
voorzitter

Bestuur, commissies en beheerders vogelrustgebieden per 31-12-2020

Bestuur HVB

Hans Elders, voorzitter
Jeroen Melcherts, secretaris
Rob de Jong, penningmeester
Rogier Mos, lid
Frits IJzendoorn, lid
John Woudstra, lid

Ledenadministratie

Rob de Jong

Beleidsadviescommissie

Hans Elders
Jeroen Melcherts

Commissie Excursies en Lezingen (CEL)

Henk Wardenaar, voorzitter
Ernie Kraal, secretaris
Muriel Kommer, meldpunt excursies
Maarten Souverijn, lezingen-programma
Eduard Opperman, cursussen
Vogelherkenning

Vertegenwoordigers HVB in extern overleg

Martin van de Reep, ZH-vogelaarsoverleg
Tom Loorij, Vogelbescherming Nederland

Fondsenwerving

Jeroen Melcherts

Commissie

Inventarisatierapport

André Saanen, dataverwerking
Wim Kooij, redactie
Boudewijn Schreiner, redactie
Tom Loorij, adviseur
Germaine Pasmans, lay-out

Jeugdcommissie

Foeke Zeilstra
Hans Elders
Wim Kooij

Kascommissie

André Smit
Machgiel Leenman

Milieucommissie

Ruud van der Waard
Martin van de Reep
Adri Remeeus

MUS-project

Tom Loorij

Ooievaarsproject

Caroline Walta
Maarten Verrips
Peter Waenink

Postmaster

Loes Loorij

PR-commissie

Foeke Zeilstra
Jeroen Melcherts
Hans Elders
Mireille van Velde

Veldwerkcommissie

Boudewijn Schreiner
Martin van de Reep
Dick Pescott
Peter Waenink

Vogelopvangc De Wulp

John Woudstra
Jeroen Melcherts
Hans Elders
Rob de Jong
Sharon Lexmond
Lizzy Looijestijn
Shelly Rijpstra

Redactie Wulp + Ganzenveer

Foeke Zeilstra
Loes Loorij
Germaine Pasmans

Beheerders vogelrustgebieden

Gravin van Bylandt
Boudewijn Schreiner,
Ingrid Megens

Henk van Dongen

Boudewijn Schreiner
Ingrid Megens

Eendenkooi Zuiderpark

Ruud van der Waard

André van der Laantuin

Marco Simonis
Frank Kremer

Marlot

Marco Simonis
Frank Kremer

Eilandjes Meer en Bos

Rogier Mos

Overvoorde

Eric Wisse, Conny de Bruijn

Abraham Schierbeektuin

Hetty Mos, Hilde Küpfer

Vredenoord

Peter Waenink, Wim Borghoff

Het Litoraal

Frederik Hoogerhoud

Ockenburgh

Rick en Marianne Hoeing
Hetty Mos

